

ČRNI KRIŽ PRI HRASTOVCU

Zgodovinska povest iz Slovenskih gor, začne v kratkem izhajati v »Slovenskem gospodarju«. Kdor hoče to nad vse zanimivo povest v celoti brati, naj si takoj naroči »Slovenskega gospodarja«!

Rešitev ugank. Lepa beseda v molitvi, kateri se doda spredaj črka, pa je sredstvo, s katerim so sv. Štefana umorili — Amen — kamen. — — Največ zob ima sv. Šimon, ker ima žago poleg sebe. — — Neprijetni gost se z lepimi besedami ven vrže, ako se mu naroči: »Prosim, blagovolite zapreti vrata od zunanje strani!«

Nove uganke. (Poslal O. S.) 1. Je starozgodovinsko mesto, bereš ime nazaj, najdeš ono lastnost, ki bi naj bila v vsaki družini. — 2. Kaj je na svetu najdražje? — Zakaj pes hitreje leti kot kura?

Kako je to? Dve osebi, ena starejša in ena mlada, sta šle iz cerkve domov. Gre doč reče starejša oseba: »Ti si pač moj preljudi sinček, s katerim imam veliko veselje.« — »Da, da, odgovori sinček, »jaz sem v resnici vaš sin, pa žalibog vi niste moj oče.« Kako je to, če oseba ni bila oče, potem pa je bila mati.

Sin iz latinske šole. Kmet je dal sina v latinske šole, pa je sin bil lenuh in je — padel. Doma pa se je postavljaj kljub temu, da zna latinsko. Oče ga je vprašal: »Kaj se reče krava po latinsko?« — Sin: »Kravarius.« — »In hlev?« — Sin: »Hlevacius.« — Oče: »Zdaj znam pa jaz tudi latinsko! Takoj vzemi vilacius in pojdi v hlevacius, tam izpod kravacius boš gnójacius kidacius!«

Tujski promet. Tujec gostilničarju: »Ali mi poveste, kod je pot na kolodvor, da se odpeljem.« — Gostilničar: »Tega vam pa ne povem! Smo veseli, da imamo vsaj enega tujca v vasil!«

Osemurni delavnik pri policajih. Potepuh svojemu tovarišu: »Ali si že slišal, da so policaji zahtevali osemurni delavnik?« — »Sem slišal, le to je hudo, da bomo morali sedaj mi sami delati, če prilika nanese, ki ne gleda na to, ali je za 8 ur ali več.«

Pri zdravniku. Zdravnik kmetu: »Koliko ur na dan pa spite?« — Kmet: »Prav nobene!« — Zdravnik: »Kako to? To je nemogoče! Koliko časa je že to?« — Kmet: »Že nekaj let! Jaz spim samo po noči, čez dan pa ni časa!«

Preveč vlomov. Prvi blagajničar: »Res, grozno to, vsak dan navrtajo vlomilci kako blagajno!« — Drugi blagajničar: »Veš, jaz pa jo sedaj pustim kar odprto, tako mi jo vsaj ne bodo pokvarili!«

Goljufija na železnici. Potnik svojemu prijatelju: »Ti, danes sem pa dobro goljufal železnico! Zahteval sem vozni listek tja in nazaj, toda nazaj mislim iti peš!«

Pri sodnji. Sodnik obtoženemu tatu: »Zakaj ste ubogemu kmetiču edino kravo iz hleva ukradli?« — »Prosim, gospod sodnik, jaz sem samo verigo ukradel, tega pa jaz nisem kriv, če je krava sama seboj šla.«

Tudi izgovor: Sodnik obtožencu: »Pa vas ni sram, da ste potniku uro ukradli, ko je v senci pod drevosom spal?« — Obtoženec: »Se mi je smilil, da bi ga zbudil, ko sem videl, da je tako dobro spal.« (Vse tri poslal Oto Srabotnik.)

GOSPODARSTVO

Cene in sejmska poročila.

CENE TUJEMU DENARJU.

Na zagrebški borzi se je zadnje dni dobilo v valutah: 1 ameriški dolar za 56.50 Din.

Dne 27. aprila 1928 pa v devizah:

100 avstrijskih šilingov za 798.55 do 801.55.

100 italijanskih lir za 299.60.

100 madžarskih pengov za 993.

1 ameriški dolar za 56.81.

100 nemških mark za 1357.75 do 1360.75.

100 francoskih frankov za 223.78.

100 čehoslovaških kron za 168.04 do 168.845.

SEJMI.

24. aprila: Ptuj, Hoče, Sv. Jurij ob juž. žel., Sv. Jurij v Svičini, Kaniža, Laško, Mozirje in Zdole.

25. aprila: St. Jurij ob Taboru, Oplotnica in Dobova.

26. aprila: Kozje.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 13. aprila 1928 je bilo pripeljanih 290 svinj, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 100 do 125 D, 7 do 9 tednov stari 150 do 200 Din, 3 do 4 mesece stari 350 do 420 Din, 5 do 7 mesecev stari 450 do 500 Din, 8 do 10 mesecev stari 550 do 620 Din, 1 leto stari 1000 do 1200 Din, 1 kg žive teže 10 do 12.80 Din, 1 kg mrtve teže 15 do 16 Din. Prodalo se je 205 kom.

Mariborski trg dne 14. aprila 1928. Topot je bilo 25 s svinjino in 15 s krompirjem in drugo zelenjavo naloženih vozov na trgu. Slaninarji so prodajali meso in slanino po 17.50 do 22.50 Din, domači mesarji pa govedino po 10 do 12 Din, teletino po 15 do 16 Din in svinjino po 20 do 22.50 Din za - kg. — Perutnina, katere je bilo okoli 200 komadov, se je prodajala povprečno po 15 do 80 Din, domači zajci po 10 do 30 Din, kozlički (15 komadov) pa po 50 do 200 Din komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice, sadike: Cene so bile krompirju 6 do 7 Din za mernik, oziroma 1 do 1.50 Din za 1 kg, solata 10 do 14 Din, špargelji 20 do 22 Din, kislo zelje 4 Din (v trgovinah 3 D), kislja repa 2 Din maslo 40 do 44 Din, kuhano maslo 44 do 48 Din, čajno maslo 50 do 60 Din, hren 8 do 10 Din za kg, karfiol 5 do 15 Din, ohrovt 1.50 do 1.75 Din komad, mleko 2.50 do 3 Din, smetana 12 do 14 Din, oljčno olje 20 do 22 Din, bučno olje 18 do 20 Din za liter, jajca 1.25 do 1.75 Din za 1 komad. Sadje: jabolka 5 do 10 Din, tupatam se dobijo tudi še hruške, katere se prodajajo po 12 do 14 Din kg, pomaranče 1.50 do 3 Din, limone 0.75 do 1.50 komad. Cvetlice: 3 do 25 Din, z lonci vred 15 do 75 Din za 1 komad. Sadike (češplje, hruške, jablana, marlice, breskve) po 12.50 do 25 Din komad, cepljeni vinski trsi raznih vrst po 1.50 do

20 Din komad. — Lončena in lesena roba 1 do 80 Din, lesene grablje 6 do 8 Din, vile 8 Din, cepci 8 do 10 Din komad, brezove metle 2.25 do 5 Din komad, koruzna slama 25 do 30 Din vreča. — Seno in slama: V sredo, dne 12. aprila, je bilo 9 vozov sena, 2 slame, v soboto, dne 14. aprila, pa 14 vozov sena in 3 voze slame na trgu. Cene so bile senu 105 do 135 Din, slami pa 45 do 55 Din za 100 kg, slami tudi 1.75 do 2 Din za snop.

Pevski zbori! Ali že imate Pevčevo pesmarico? V Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška in Aleksandrova cesta, jih dobite. Vsak snopič po Din 10.—

Gospodarska obvestila.

VINOGRADNIKOM!

Naš vrli pristaš g. Franjo Gnilšek, vinski trgovec, Razlagova ulica 25, Maribor, ima veliko zalogo rezanega in kalanega kolja po nizkih cenah. V zameno za kolje sprejme dobro vino in odda tudi izborno vinsko kapljico za kolje. G. Gnilška toplo priporočamo!

Licencovanje in obdarovanje plemenskih bikov za Ljutomerski okraj. Ljutomerski okrajni odbor naznanja, da se vrši licencovanje in obdarovanje plemenskih bikov in sicer: Dne 7. maja 1928: v Ljutomeru na sejmišču ob 8. uri predpoldne za občine: Ljutomer, Noršinci, Krištanci, Cven, Stročjavas, Presika, Slamnjak in Kamenščak. V Križevcih na trgu ob 11. uri predpoldne za občine: Križevci, Boreci, Iljaševci, Grlava, Lukavci in Ključarovi. Pri gostilni na Gorici ob treh pop. za občine Staranovavas, Bučecovci, Bunčani, Vučjavas in Veržej. — Dne 8. maja 1928: V Branislavcih pri Kapeli, ob 9. uri predpoldne za občine: Branislavci, Staracesta, Cezanjevci, Radislavec ter za kraja Grabe in Gornji Kamenščak. Pri Mali Nedelji pri gostilni g. Kosi ob 11. uri dopoldne za občine: Mala Nedelja, Moravci in Godemarci. V Berkovcih pri g. Turincu ob treh popoldne za občine: Bolehnečici, Slaptinci in Logarovi. Lanskoletne državne in okrajne nagrade se bodo lastnikom bikov, ki so jih držali eno leto, pri zopetnem prigonu izplačale. Licencirali se bodo biki pingavske, simendolske in marijadvorske pasme. Prigon vseh nad 15 mesecev starih bikov je v izogib kazni po točki 30 štajerskega živinorejskega zakona obvezen. Z ozirom na izdatna oblastna in okrajna darila za najboljše plemenjake je pričakovati, da se bikorejci potrudijo, da priženejo k licencovanju dobro oskrbovane bike.

Čebelarstva podružnica za konjiški srez priredi v nedeljo, dne 22. aprila, dvoje poučnih predavanj: prvo se vrši ob pol osmih zjutraj po rani maši v Zrečah v šoli, drugo pa ob treh popoldne po večernicah v Ločah v šoli. Predavatelj je načelnik Zveze čebelarstvih podružnic za mariborsko oblast g. H. Peternel. Prijatelji čebel dobrodošli!

Predavanje o sadjarstvu v Novi cerkvi pri Celju se je vršilo v nedeljo, dne 15. t. m. Predaval je g. Levstik iz Celja. V svojem skozinskož šaljivem govoru nam je orisal začetek našega slovenskega sadjarstva in današnji pomen te velevažne panoge kmetijstva. Predavanja se je udeležilo lepo število kmetov, gospodarjev

in kmetskih fantov, kateri so z napeto pozornostjo sledili predavateljevim besedam. Ustanovila se je tudi toli potrebna sadjarska podružnica. H koncu je še g. predavatelj razdelil med poslušalce cepiče najboljših jabolčnih in hruševih vrst. G. predavatelju se s tem najtopleje zahvaljujemo za ves njegov trud in za njegove res lepe in bodrilne besede ter si ga želimo še večkrat v svoji sredini. — Poslušalci.

Hmelj.

Stanje hmeljskih nasadov v Savinjski dolini. Zalec, 14. 4. 1928. Omejitve hmeljarstva in sicer potom opuščanja starih in neprireditvijo novih nasadov se je tukajšnjim hmeljarjem ustmenim in pismenim potom nujno priporočalo. Sedaj se pri precej ugodnem vremenu odkopava in obrezuje hmeljska rastlina. Korenika je dobro prezimila in se ličinka hmeljskega kebra (plinthus porcatus) le tuhtam najde v trtah in v koreniki. Keber sam, ki je bil dosedaj specialiteta našega okoliša in kojega življenje je še malo znano, se le redkokedaj najde. Ker je bilo leta 1926 okuženje hmeljskih nasadov po kebru, oziroma po njegovi ličinki silnejše, se je lani nehote razposlalo mnogo ličink potom eksportiranih sadežev v druga okoliša, kjer bodo najhitreje tudi priče s svojim uničujočim delom. Mnogo hmeljarjev se peča že s postavljanjem drogov. Vobče smo letos zbog neugodnega vremena meseca marca z delom nekoliko zaostali.

Hmeljarjem in gospodom poverjenikom Hmeljarskega društva! Kot konj, katerega predčasno napregamo in ga pri silimo k napornemu delu, kmalu začneja hirati, tako se zgodi tudi hmeljski rastlini, katero spomladi preobložimo, to se pravi, kateri pustimo preobilno število poganjkov. Pravilo se glasi: Po jakosti poganjkov se ravna tudi njih število, ki jih privezujemo drogom. Torrej v najslabšem slučaju le enega, pri krepkejših poganjkih dva in pri zelo krepkih tri. Štiri poganjki se puščajo le v prav redkih slučajih posebno tam, koder je zemlja prvovrstne kakovosti in je rastlina izredno bujna in zdrava. Slabotni rastlini puščati tri do štiri poganjke, je nesmiselno, nesmiselno je pa tudi, krepkim rastlinam puščati le eden ali dva poganjka. Vsak hmeljar mora svoje hmeljišče natančno poznati in se pri določilu trt strogo držati pravila. Slabotni hmelj s štirimi trtami bo rodil premale, krepki pa z eno ali dvema trtama predolge kobule. Gospod Bl. Kralj iz Št. Ilja pri Velenju je prišel do prepričanja, da mora svojemu hmelju pustiti vsako leto po štiri trte, ako si hoče pridelovati kobule normalne velikosti. A to seve ne velja za vsakega hmeljarja. Kobula, kakoršnih si želijo prekupci, naj bo 3½ do 4 cm dolga, naj ima nežno rebro, goste luske, mnogo lupulina in fin aroma, svetlo zeleno barvo in naj bo brez zrnov ali semen. Minulega leta je bilo Hmeljarsko društvo naprošeno, naj pošlje hmeljskega kebra raznim znanstvenikom in hmeljarjem na ogled, ker ga le-ti še niso videli. Hmeljarsko društvo pa tem prošnjam ni moglo ustreči,

ker ga ni imelo na razpolago. Povodom letošnje rezitve hmelja se je posrečilo g. Fr. Turnšek iz Brega pri Polzeli dobiti navedenega škodljivca v roke. Gospod Turnšek ml. je kebra izročil Hmeljarskemu društvu, ki ga drage volje pokaže interesentom. Škodljivec spada med rilčkarje, je 14 mm dolg, 4 mm širok in je temno-rjave barve. Hmeljarji se vnovič opozarjajo in naprošajo za vestno zasledovanje vseh hmeljskih škodljivcev.

Knjige za gospodarja.

Bele, Sadjarstvo (s slikami), 12 Din.
— Trtna uš in trtojeja, 6 Din.
Bleiweis, Kako pomagati živini ob porodu, 24 Din.
Dular, Domači živinozdravnik, 33 Din, vez. 44 Din.
Dular, Zivinoreja, 11 Din.
Humek, Praktični sadjar (s slikami) 30 Din.
Janša, Nauk o čebelarstvu, 24 Din.
Rohrmann, Kmetijsko gospodarstvo, vez. D 28.50, — Poljedelstvo, 29 Din.
Skalicky, Kletarstvo (s slikami), 60 Din.
Turk, Travništvo, 17 Din.
Zmavc, Vinarstvo, 66 Din.

Te knjige dobite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Aleksandrova cesta 6, ail Koroška cesta 5.

Hoče. V pondeljek ponoči je izbruhnil požar v gospodarskem poslopu Matija Praznika v Spodnjih Hočah. Ker so bile kmalu požarne brambe iz Hoč, Radvanja in Maribora na kraju nesreče, so ogenj omejile in preprečile večjo nevarnost. Kako je ogenj nastal, še ni dognano, dasiravno je žandarmerija aretirala nekega moža, ki se je zelo sumljivo obnašal okoli ognja. Praznik ima precejšnjo škodo, ker je bil zelo nizko zavarovan.

Podova pri Račjem. Naše gasilno društvo priredi v nedeljo, dne 13. maja t. l., veliko tombolo, združeno z ljudsko veselico. Tombola obsega 300 izredno lepih dobitev in je nujen čist dobiček namenjen za nabavo novega modernega gasilnega orodja. V slučaju slabega vremena se tombola preloži na prihodnjo nedeljo. Začetek ob dveh popoldne. Vsi prijatelji društva, kakor tudi okoliška sosedna društva prisrčno vabljeni!

Zitečka vas pri Dupleku. Kovaško orodje ima na prodaj po svojem možu Jožefa Ferka v Zitečki vasi.

Sv. Jakob v Slov. gor. Po dolgi mučni bolezni je dne 3. t. m. mirno v Gospodu zaspala Marjeta Skofič, rojena Knehtl. Bila je vrta gospodinja in dobra mati svojim otrokom, pa tudi siromakom. Da je bila zelo priljubljena, nam je pričala številna množica ljudstva, ki jo je spremljala na njeni zadnji poti. Pokojna zapušča moža in šest otrok, katerim izrekamo naše iskreno sožalje. Počivaj v miru! — Na sedmini za pokojno so nabrali 50 Din za dijaško semenišče.

Sv. Ožbalt ob Dravi. Delavski stanovski shod z misijonsko pridigo in dvema sv. mašama ob devetih se bo obhajal v naši rom. cerkvi na 3. povelikonočno nedeljo na praznik varstva sv. Jožefa, nebeškega patrona vsem delavcem trpinom, ne samo tesarjem, kolarjem in mizarjem. Po službi božji stanovsko delavski shod v Čermeški grabi pri velepodjetniku Vauhar-Serneč. Krščanski delavci, pridite na oba shoda v kar najobilnejšem številu! Oba shoda bo vodil goreč govornik in vnet zagovornik vseh dobrih delavcev.

Šmartno pri Slovenjgradu. Dne 9. aprila je umrla ena najboljših naših krščanskih mater Marija Ruter, soproga postajenačelnika v Dovžah. Nad dve leti je bila priklenjena na bolniško postelj. Le sv. vera in trdno upanje na jasnejše dneve onkraj groba ji je bila edina tolažba v pekočih dnevih bolečin. Bila je v pravem pomenu krščanska mučenica v težki bolezni. Popolnoma se je tudi žrtvovala na oltarju ljubezni do svojih ljubljenih otrok. Kljub slabemu gmotnemu stanju je njena nepopisna požrtvovalnost pripomogla, da so dosegli otroci višjo izobrazbo in morejo biti goreči pospeševalci krščanske izomike našega naroda. Hvaležni farani so se oddolžili na dan pogreba. V ogromnem številu so se zbrali od njenem grobu, da poprosijo Boga, da jo sprejme v nebeški raj, kjer naj se odpočije od zemeljskega trpljenja. — V nedeljo, dne 25. aprila, sta bila poročena v Mariboru naš ugledni faran Ivan Pušnik, veleposestnik, in Justina Uršej. Naj rosi milostno nebo srečo in blagoslov na novo zakonsko zvezo!

Velika Nedelja. V nedeljo, dne 15. aprila, ravno ob ¼ na 11. uro predpoldan smo zaslišali zamolklo brnenje v zraku. Mishili si smo, da je aeroplan. Kar zagledamo od južne strani pluti veliki zrakoplov z imenom »Italia«. Kakor je bilo že prej v časopisih razglašeno, je bil to italijanski generalni Nobile, ki je letel na severni tečaj. Zares je bilo lepo videti veliko zračno ptico, ko je plula ravno nad našo cerkvijo. Ljudje so z vzkliki in občudovanjem opazovali letečo prikazen, katere v našem kraju razen bivših vojakov iz svetovne vojne še nihče ni videl. Tisti, ki so stopali okoli cerkve, so bili za sedaj toliko na boljšem, da so nekaj več videli, kakor tisti, ki so bili v cerkvi. Pa saj so tudi zagnali tak kraval, da so dotični, kateri so bili pri maši, mislili, da se je zgodila kaka nesreča, ali da je nastal ogenj kje v bližini.

Trgovišče. Že dvakrat je neki hudomušnež sicer na šaljiv način kritiziral naše občinske ceste. Pa to ni šala, temveč gola resnica, da so ceste v naši občini res v skrajno slabem stanju. Ako se podaš od seneškega brega preko polja proti Trgovišču, zapaziš, da teče voda namesto po občestnem jarku kar po sredini ceste. Ko prekoraciš na sredini vasi državno cesto in se podaš v takoimenovane »Krče«, moraš biti posebno previden, da se ti med pešpotjo ne zgodi kaka nezgoda, kaj šele z vozom! Mora se povdariti, da ima občina gramoz za ceste takorekoč pred nosom, treba le nekoliko dobre volje in v teku enega ali dveh dni bi se naše ceste spremenile tako, da bi nas lahko zavidele vse sosedne občine. Prišel je namreč čas spomladanskega dela. Treba je voziti gnoj za saditev koruze in krompirja. Vaščani sicer še takorekoč po fretarskem zvoziyo svoj gnoj, ali ko pride ubogi viničar ali posestnik iz Grakšna prosit voznika, se vsak izgovarja, da po trgovški cesti iz Grakšna ni mogoče voziti. Toliko za danes. Ako se ne bodo v tem oziru v kratkem razmere izboljšale, se bomo oglasili na drugem mestu!

Mihovci pri Veliki Nedelji. Med Mihovci in Ormožem stoji neko znamenje, katero pa ne služi več v božjo čast, temveč bi bilo boljše, da se odstrani, ako se ga ne misli več obnoviti.

Veržej. V nedeljo, dne 29. aprila, se praznuje v Marijanišču praznik Marije, Matere dobrega sveta, v čast kateri je posvečena zavodova kapelica. Cerkevni obredi se bodo vršili pod milim nebom kot vsako leto. — Popoldne ob dveh bo vlč. g. inšpektor blagoslovil zares krasni kip Marije Pomočnice, umetnino iz rok Don Boskovih sinov. Nato bo slavnostna akademija s petjem in godbo gojencev zavoda. Praznik se bo zaključil s slovesnim blagoslovom.

Sv. Andraž v Slov. gor. Ugledno hišo Zorkovo je zopet obiskala kruta smrt in odpe-